

ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ ! Σὲ ὑπεδέχθημεν, ὡς πατέρα, ὡς ποιμένα πνευματικόν, ὡς πατήρορον ἀστέρα ἐν ταῖς δυστυχίαις μας, ὡς παρὰμυθίαν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους περιπετείας. Καὶ ὁ ἐνθουσιασμός ἐκεῖνος, ὅστις διεχύθη ἐπὶ τῇ ἀφίξει σου, αὐτῶν τῶν λόγων ἦτο γέννημα, τῶν ἐλπίδων γέννημα, ὅτι φέρεται ἡ ἐνταῦθα ἀρξίς σου. Ὑπὸ τὸν κυκλὸν τῆς πατρίδος μας οὐρανόν, ὑπὸ τὴν διαγελωσάν ταύτην φύσιν, διὰ τῆς διδασκαλίας σου, διὰ τοῦ παρὰδειγματός σου, διὰ τῶν εὐαγγελικῶν βημάτων σου, ὡς ριζωτῇ ἡ εἰρήνη, ἃς ἀναγλωττῇ τὸ ρητὸν τῶν αἰῶνων Ἐὐ σε ὁ μὶ σε εἶς ἐ τέ ρ ω μ ῆ π ο ι ῆ σ η σ η ὡς ὑποχωρήσῃ πᾶν πάθος, πᾶσα ἐκδίκησις. Τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ μάρτυρος τοῦ Γολγοθᾶ ὡς θριαμβεύσῃ, ὡς ἐθριαμβεύσῃ τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου ἐκείνου μάρτυρος εἰς τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη τοῦ κόσμου. Πρὸ τοῦ θρόνου σου, ὅστις πάντοτε καὶ ἐν πάσῃ περιστάσει θέλει εἶναι θρόνος ἱερὸς ὁρμητισκόπος, ὅς μὴ καταχύσῃ ποτέ τὰ δεικαδικὰ τεχνήματα τῆς σήμερον ἐπὶ τῆς αἰῶνος ἰσχυροῦς πολυῦράλου πολιτικῆς. Ἄ, ἀρετῶσι τὰ τοῦ Καίσαρος, τῶ καίσαρι καὶ ὁ ἀποδίδονται τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ. Ἐκ δὲ τῆς ἐσχάτης ταύτης τοῦ Β' Παγκοσμίου, ἐπὶ τῇ περὶ τοῦ Θεοῦ ἐργασίᾳ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν τοῦ Θεοῦ Ἑκκλησιῶν, ὑπὲρ τῆς πάντοτε ἡγνύσεως. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἀσθενὴς, ἡ ἀσθενεστάτη ἡμῶν, ὡς δημοσιογράφων, φωνῇ, αὐταὶ εἶνε αἱ ἐλπίδες τοῦ πνευματικοῦ σου παμνίου, τῶν συμπολιτῶν σου, οἵτινες ἀνοικταὶ ἀγκάλαις σὲ ὑπεδέχθησαν καὶ ολοφύχως σοὶ ἀνακράζουσι: ΚΑΛΩΣ ΗΛΘΕΣ !

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΥΤΑΝΗΣΟΥ

ΑΠΟ ΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΜΕΧΡΙ

ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μελέτη αναγνωσθεῖσα ἐν τῷ «Συλλόγῳ τῶν Φιλομαθῶν»

τῇ 13 Νοεμβρίου 1894.

ὑπὸ τοῦ δικηγόρου κ. Διοτ. Μαρτελίου.

(Συνέχεια)

Κατοχή καὶ προστασία Ρωσσοτούρκων.

Κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 8βρίου διεπραγματεύθη περὶ ὧν ἀναφέρονται εἰς δύο ἐποχὰς ἐκ τῶν πέντε εἰς ἃς διήρξατο τὴν μελέτην μου, ἥτοι εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Ἐνετοκρατίας καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων, σήμερον θέλει ὁμιλήσω περὶ ὧν ἀναφέρονται εἰς τὰς ἑτέρας δύο ἐποχὰς τῆς κατοχῆς καὶ προστασίας τῶν συμμάχων Ρώσων καὶ Τούρκων, καὶ τῆς κατοχῆς καὶ προστασίας τῶν αὐτοκρατορικῶν Γάλλων.

Ἡ Ρωσσία καὶ Τουρκία ἐν συμμαχίᾳ ἐκέρχον τὸν πόλεμον κατὰ τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας βοηθούμεναι καὶ ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας. Τὸ γεγονός τοῦτο διετάραξε σφόδρα τὰ ἐν Ἑπτανήσῳ πνεύματα. Ἡ Ἀριστοκρατία ἡ ἀπολέσασα ἐπὶ τῶν δημοκρατικῶν Γάλλων τὰ προνόμια αὐτῆς ὑπέκινε ταραχὰς καὶ πειρᾶτο νὰ διεγείρῃ μῖσος κατὰ τῆς Γαλλίας καὶ ἀγάπην ὑπὲρ τῶν Ρώσων ὡς ὁμοθρήσκων.

Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Aboukir περὶ ἧς καὶ κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 16 Ὀκτωβρίου ἀνέρερον, ὁ Νέλσον ὁ μέγας τῆς Ἀγγλίας Νάυαρχος κατέστρεψε τὸν γαλλικὸν στόλον. Μετὰ τὴν καταστροφὴν ταύτην οἱ σύμμαχοι Ρωσσοτούρκοι βοηθούμενοι, ὡς ἄνω εἴρηται, καὶ ὑπὸ τῶν Ἀγγλίων ἀπεφάσισαν νὰ καταλάβωσι τὴν Ἑπτανήσον. Ἡ ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἀντίστασις δὲν ἦτον τοιούτη ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ τὴν πρόδον τῶν συμμάχων, καὶ πολὺ μάλλον καθόσον μέγα κόμμα ἐσχηματίσθη ἐν Ἑπτανήσῳ ὑπὲρ τῶν Ρώσων καὶ κατὰ τῶν Γάλλων τοὺς ὁποίους ἐθεώρουν ἄθλους. — Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης διὰ τῆς κατὰ τὸν 7βριον τοῦ 1798 ἐγκυκλίου αὐτοῦ πρὸς τοὺς Ἑπτανησίους, προέτρεπεν αὐτοὺς νὰ ὑπαταχθῶσιν εἰς τὴν Ρωσσίαν τὴν προσβεβούσαν τὴν Ὀρθόδοξον θρησκείαν.

Τὴν 26 7βρίου 1798 ὁ στόλος τῶν Ρώσσο-Τούρκων κατέπλευσεν εἰς Κόθηρα καὶ κατέλαβε τὴν νῆσον. Ἡ εἰδησις αὕτη ἠλέκτρισε τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν ὧν τῶν νήσων καὶ τοῦ Κλήρου. Οἱ μὲν Εὐγενεῖς ἐβλεπον εἰς τὴν ἐμφάνισιν τῶν Ρώσων ὅτι ἤθελον ἀνακτήσει τὰ προνόμια ἐκείνα τὰ ὁποῖα ἀπώλεσαν καὶ ὅτι ἡ τάξις τῶν Ἀστῶν ἤθελε κατεβληθῇ, ὁ δὲ κλήρος ἐθεώρει τοὺς Γάλλους ὡς ἄθλους, μάλιστα μετὰ τὴν βεβήλωσιν τῶν ναῶν κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1789. Ἐν τούτοις τῇ 3-8 βρίου 1798 ὁ συμμαχικὸς στόλος ἐβόη καὶ ἐν Ζακύνθῳ εἰς Κρού νερόν, ὀκτὼ χιλιάδες χωρικοὶ εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν κατὰ προ-

τροπὴν τοῦ Εὐγενεοῦ Μακρῇ καὶ μετὰ σημεῖων ἐδέχθησαν τοὺς Ρώσους· ματαώσαντες πᾶσαν κατ' αὐτῶν ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν Γάλλων καὶ τοῦ Δημοκρατικοῦ κόμματος.

Καὶ ἐν Κεφαλληνίᾳ διωργανώθη ἐπανάστασις κατὰ τῶν Γάλλων, καὶ τὴν 29 8 βρίου 1798 εἰσῆλθεν εἰς τὸν λιμὲν Ἀργοστολίου ὁ Ρωσικὸς στόλος ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιστάσεως, μάλιστα ἔλαβε χώραν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ὑπὲρ τῶν Ρώσων ἐκ μέρους τῶν Κεφαλληνίων, ὄντος ἐπὶ κεφαλῇ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Ἀννίνου μετὰ τοῦ κλήρου καὶ τῆς Ἀριστοκρατίας. — Ὁ Νάυαρχος Ὁζακὼφ ἔστειλε δύο πλοῖα ἐκ τοῦ στόλου εἰς Ἰθάκην τὰ ὁποῖα κατέλαβον αὐτὴν καὶ ἐκεῖ ἐπίσης ἐγένετο μεγάλη ὑποδοχὴ ὑπὲρ τῶν Ρώσων, καὶ ἀρῶν οὗτοι ἐσύστητε διὰ τὴν τάξιν προσωρινὴν Κυβέρνησιν εἰς τὰς κατὰληρθείσας νήσους, καὶ ἀρῶν ἐπρονόησε διὰ σχετικῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως διὰ τὴν ἀσφάλειαν ἀπέπλευσε μεθ' ὅλου τοῦ στόλου εἰς Λευκάδα. — Μετὰ μικρὰν δὲ ἀντίστασιν ἐκ μέρους τῶν Γάλλων ἐν Λευκάδι τῇ 17 Νοεμβρίου 1798 παρεδόθη εἰς τοὺς Ρώσους καὶ τὸ φρούριον Λευκάδος. Ἀκολούθως κατὰ Μάρτιον τοῦ 1799 οἱ Ρῶσοι κατέλαβον καὶ τὴν Κέρκυραν μετὰ μικρὰν καὶ ἀσθενῆ τινὰ ἀντίστασιν. Ἐν τούτοις ὁρίσθησθε τῆς Κερκύρας ὡς πρωτεύουσας, ὁ Ρῶσος ταγματάρχης Skipots. ὁ ἐπὶ κεφαλῇ τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων δι' ἐπὶ τούτῳ προκηρύξας τοῦ προσεχάκει τὴν ἐν Κερκύρᾳ ἀριστοκρατίαν ὅπως ἐκλέξῃ ἑξ' ἀντιπροσώπους ἢ δικαστὰς, ὡς ἐλέγετο ἐν τῇ προκηρύξει, εἰς οὓς νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὅπλων τῶν συμμάχων. Συνελθόντες οἱ εὐγενεῖς τὸν ἀριθμὸν 83 ἐξέλεξαν ἑξ' ἀντιπροσώπους ὅπως σχηματίσωσι τὴν κυβέρνησιν ἢ, ὡς τότε ἐκαλεῖτο, τὴν ἀντιπροσωπείαν. Τὴν 13 τοῦ ἄνω μηνὸς Μαρτίου ἀνέλαβε ἡ ἀντιπροσωπεία αὕτη τὰ καθήκοντα αὐτῆς καὶ διὰ τῆς σάλπιγγος προσεχάκει τὴν συνέλευσιν τοῦ γενικοῦ Συμβουλίου εἰς τὸ ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ εὐγενεῖς οἱ ἔχοντες ἡλικίαν εἴκοσι ἐτῶν συμπληρωμένων καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐπανῆλθον τὰ παλαιὰ προνόμια τῆς ἀριστοκρατίας. Τὸ γενικὸν τοῦτο συμβούλιον συνελθὼν τὴν 25 τοῦ ἄνω ἀναφερομένου μηνὸς Μαρτίου ἐξέδοτο τρία διατάγματα.

Διὰ τοῦ πρώτου ἐθέτισεν ἵνα διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου λάβει χώραν ἡ περιχωγὴ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀγίου Στυριδῶνος, καθόσον, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἀγίου, ἡλευθέρωθ' ἡ Κέρκυρα ἀπὸ τοῦ ἀθῆου Γάλλου.

Διὰ τοῦ δευτέρου ἐθέτισε ἵνα δηλωθῇ ἡ δημοσία εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς ἡγεμόνας συμμάχους καὶ δι' ἐπιστολῶν πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας, καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς Τουρκίας καὶ πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας οἱ ὁποῖοι, ὡς ἔλεγε τὸ διάταγμα, εἶχον δικαίωμα νὰ διανεμῶσι μετὰ τοῦ Θεοῦ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Κερκυραίων.

Τέλος διὰ τοῦ τρίτου ἐξελήθησιν τρία Μέλη τοῦ Συμβουλίου τὰ ὁποῖα ἔλαβον ἐντολὴν νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὸν Ρῶσον Ἀντιναύαρχον Uchakouw, καὶ εἰς τὸν Διοικητὴν τοῦ τάγματος Ὀθωμανὸν Cadir bey ὅπως εὐχαριστήσωσιν ἀμφοτέρους διὰ τὴν ἐνέργειάν των εἰς τὴν ἐλευθέρωσιν τῆς νήσου. Τοιαῦτα Συμβούλια ἐσχηματίσθησαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας νήσους. Τὸ Συμβούλιον ὅμως τῆς Ζακύνθου, ἀρῶν ἐψηφίσε ἵνα σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ εἰς τὸν Γεώργιον Γ' Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας καὶ εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ρωσσίας καὶ εἰς τὸν ἡγεμόνα τῆς Τουρκίας, ὡς εἶχε ἐπὶ τῆς νήσου διέταται ἵνα προσπαθῇ ὡς ὀφείλει εἰς τὸν Νάυαρχον Νέλσονα ξίφος καὶ ράβδος ὡς εἰς ἐκείνον ὅστις κατὰ

στρέψας εἰς τὴν ναυμαχίαν τοῦ Aboukir τὰς θαλασσοῦς δυνάμεις τῆς Γαλλίας, διηκούλυνε εἰς τοὺς Συμμάχους Ρώσους καὶ Τούρκους τὴν κατάληψιν τῶν νήσων. Καὶ πραγματικῶς διὰ τοῦ Προξένου Φορέστη Ζακυνθίου ἐδόθησαν τὰ δῶρα ταῦτα εἰς τὸν Νέλσωνα ὅστις δεχθεὶς τὰ τα ἀπήντησε δι' εὐχαριστηρίου ἐπιστολῆς, λίαν φιλοφρόνως καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις διὰ τῶν ἀκολουθῶν ῥήσεων. «Τὰ δῶρα ταῦτα ἀνώτερον ἡδαικνύων θέλει φυλάξω διὰ τοὺς ἀπογόνους μου, οἱ ὅποιοι δὲν θέλει ποτὲ λησμονήσωσι τὴν ἀποδοθεῖσάν μοι τιμὴν ὑπὸ τῶν Ζακυνθίων.» Τὴν ἀπάντησιν ταύτην ὁλόκληρον καταχωρεῖ ὁ εὐπαίδευτος ἱστοριογράφος συμπολίτης ἡμῶν Ἑρμάνος Λούντζης εἰς τὴν ἀξιόλογον ἱστορίαν αὐτοῦ ἰταλίστι γεγραμμένην ὑπὸ τὸν τίτλον «Della Repubblica Set-tinsulare». ἐκδοθεῖσαν κατὰ τὸ 1863. Οὕτω πως λοιπὸν διοργανώθη ἡ ἐγγύριος Κυβέρνησις ἐκάστης Νήσου.

Ἐπρεπε ὅμως νὰ γίνῃ πρόβλεψις καὶ περὶ γενικῆς Κυβερνήσεως δι' ὅλας τὰς νήσους καὶ εἰς ἣν νὰ ὑπόκειται ἡ ἐγγύριος διοίκησις, διὸ ὁ ἀντιναύαρχος Uchakouw καὶ ὁ Cadir Bey καλέσαντες ἐπὶ τοῦτῳ Συμβούλιον τὴν 24 Ἀπριλίου 1799 ἐδημοσίευσαν ἐγκύλιον δι' ἧς ἐκήρυττον, ὅτι θέλοντες νὰ σχηματίσωσιν Ἑπτανήσιον πολιτείαν καὶ ὀρίσαντες ὡς ἔδραν τῆς Κυβερνήσεως τὴν Κέρκυραν, ἦτον ἀνάγκη ἵνα ἐκάστη νῆσος ἐκλέξῃ τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῆς πρὸς σχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ταύτης, δηλαδὴ νὰ ἐκλέξωσι πρόσωπα κατὰλληλα λόγῳ τιμιότητος καὶ ικανότητος. Ἀπερρίσθη δὲ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἔχῃ τρεῖς ἀντιπροσώπους ἡ Κέρκυρα, τρεῖς ἡ Κεφαλληνία, τρεῖς ἡ Λευκάς καὶ ἓνα ἐκάστη μικρὰ νῆσος, τὸ ὅλον 14. Ἡ προσωρινὴ αὕτη Γερουσία ὥρριε νὰ ψηφίσῃ τὸ σύνταγμα διὰ τοῦ ὁποίου ἔπρεπε νὰ κυβερνηθῇ τὸ νέον Κράτος, διορίσθη δὲ Πρόεδρος τῇ 24 Μαΐου 1799 ὁ Ἑνετὸς Ἀγγελοῦ Ὀριος ἀποκατασταθεὶς ἐν Λευκάδι ἐπὶ Ἑνετῶν καὶ ἐκεῖ νομφευθεὶς. Ἐδόθη δὲ ἐντολὴ εἰς τὸν Ὀριον νὰ συντάξῃ σχέδιον συντάγματος τὸ ὁποῖον μετὰ διαφόρους διορθώσεις καὶ τροπολογίας ὑποβληθὲν εἰς τοὺς Ἀντιπροσώπους τῶν νήσων ἐπεκυρώθη. —Τοιοῦτοτρόπως ἐκηρύχθη ἡ Ἑπτανήσος Κράτος ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἑπτανήσος Πολιτεία.

Τὸ νέον τοῦτο Κράτος ἀνεγνωρίσθη ὑφ' ὅλης τῆς Εὐρώπης, καὶ οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Τουρκίας τότε Ἕλληνες εἶδον πλήρεις χαρὰς τὴν σύστασιν τοῦ Κράτους τούτου ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους καὶ ἀνεζωπυρώθησαν αἱ ἐλπίδες αὐτῶν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἔθνους. Καὶ αὐτὸς ὁ αἰδῖμος Κοραῆς, καθὰ τύχῃ χρονιβεβαίωσιν, εἶπεν ὅτι ἡ σύστασις τοῦ Κράτους τούτου πρὸς Ἑλληνικῆς γῆς προοικονίζετο τὴν ἀνάστασιν τοῦ ἔθνους, καὶ πραγματικῶς μετὰ 18 ἔτη ὑψώθη ἡ σημαία τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Γερμανοῦ, καὶ ἤρχισεν ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821.

(ἔπεται συνέχεια.)

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΟΥ.

Τὸ βλέμμα σου, 'σάν ποντικός τρυπώνει
κοιτᾷ μετ' τὴν καρδίᾳ μου τὴν καυμένην,
καὶ 'σάν τυρὸν ψημένο τὴν δαγκώνει
ποῦ μοῦ τὴν κάνει 'σάν χλεμπονιασμένην.

Κι' ὅμως ποτὲ τὸ στόμα μου, κυρὰ μου,
δὲν θὰ σοῦ πῇ πρὸς εἶμαι ἐρωτευμένος.
Καλλίτερα νὰ μοῦ παρῇ ἡ μιὰ μου
καὶ νὰ ταφῶ... ποντικοφαγόμενος.

Δ. Κ. Ἰγγ....

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ.

ΛΟΥΙΖΑ ΑΝΤΩΝΑΚΗ

Ἡ τῶν ταλαντούχων τῆς καλλιτεχνίας μόνιμος ἐγκατάστασις ἐν κοινωνίαις μὴ προηγμέναις ἐπαρκῶς ἐν τῇ ἀντιλήψει τῶν προϊόντων τῆς τέχνης, τῆς τροφῆς ταύτης τῆς ψυχῆς, ἀποτελεῖ μεγίστην ὑποχρέωσιν καὶ τιμὴν, δι' ἧς, ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ ἐναβρύνωνται αὗται, ἐπὶ τοσοῦτον ἐπιβάλλεται ἡ τῆς συναισθήσεως τούτου διατροφώσις.

Κατὰ πόσον ἡ κοινωνία τῶν Πατρῶν, ἐν ἣ, ἡ ἐξέλιξις τῆς ἰδιοφυΐας καὶ τοῦ ταλάντου τῆς καλλιτεχνίδος δεσποινίδος Λουίζης Ἀντωνάκη τελεῖται, συμμερίζεται τὴν φήμην ταύτης διεδήλωσε ἐν ταῖς τρισὶ συναυλίαις, ἃς ἔδωκεν ἡ τὰς Πάτρας τιμῶσα εὐγενὴς καλλιτέχνης ἐν τῷ θεάτρῳ «Ἀπόλλωνι» ἐν ᾧ συνέρρευσαν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ἀποτελοῦντα τὴν κοινωνικὴν ἐκείνην μερίδα ἥτις ἐτεκμηρίωσεν ὅτι οὐδεμίαν εὐκαιρίαν ἐννοεῖ νὰ παραλείψῃ ἀπολαύουσα τῶν θελημάτων τῆς τέχνης τῆς μοναδικῆς καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εὐρείας φήμης καλλιτεχνίδος, ἧς συντόμους τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεώς της σημειώσεις θὰ παραθέσωμεν ὧδε.

Ἡ δεσποινὶς Λουίζα Ἀντωνάκη ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις πρὸ δύο καὶ εἴκοσιν ἐτῶν. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἔδειξε κλίσιν καὶ τάσιν πρὸς τὴν μουσικὴν διὸ ὁ πατὴρ της πενταέτιδα τὴν ὠδήγησε κατ' ἀρχὰς εἰς Μιλάνον καὶ εἶτα εἰς Νεάπολιν. Εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις ἐδιδάχθη παρὰ παγκοσμίου φήμης μουσικοδιδασκάλων τὸ κλειδοκύμβαλον. Τοσαύτας προόδους ἐποίησατο ἐν μικροχρονίῳ διαστήματι, ὥστε θαρρούντως, εἰς ἐγκριτος τοῦ Μιλάνου μουσουργοῦ ἐξεφράσθη διὰ τὸ μέλλον αὐτῆς. Μετὰ διαμονὴν ἐτῶν τινῶν ἐν ταῖς πόλεσι Μιλάνου καὶ Νεαπόλεως ἐπανῆλθεν εἰς Παρισίους συγκομιζουσα λαμπρὰ πιστοποιητικὰ τῶν διδασκάλων της περὶ τῆς καταρτίσεώς της ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τοῦ ταλάντου της. Τὸ Μιλάνον ὑπῆρξεν ὁ τόπος τῆς ἀρχικῆς δράσεώς της ἐν περιορισμένοις φιλικοῖς κύκλοις καὶ ἐν οἰνογενειακαῖς συναναστροφαῖς παρεκαλεῖτο νὰ κάμνῃ ἐκτελέσεις συνθέσεως, ὅπερ μετὰ φυσικῆς δαλίας ἐπραττε γοητεύουσα τοὺς παρενρισκομένους καὶ δεχομένη ἐνθουσιώδη συγχαρητήρια αὐτῶν.

Ἐν Παρισίοις διέμεινε μέχρι τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας της, ὅτε θερμαὶ ἀπνυθύνθησαν πρὸς τὸν φιλόδοτον αὐτῆς πατέρα παρακελεύσεις φίλων ἐκ Μιλάνου ὅπως τὴν ὀδηγήσῃ καὶ αὐτὴς εἰς Μιλάνον καὶ δώσῃ δημοσίᾳ συναυλίαν εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐκεῖ Θεάτρων. Εἰ καὶ τοῦτο ἐθεωρήθη παρὰ πατρός καὶ κόρης ἀκαιρον καὶ μὴ συνάδον πρὸς τὴν ἡλικίαν της, πυροβολικὸν παρακλήσεων κατέστρεψε πᾶσαν ἀρνήσιν, καὶ ἰδοὺ ἡ δωδεκάετις καλλιτέχνης ὁρῶσα καὶ μαγεύουσα διὰ τῆς τέχνης της ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐνός τῶν τοῦ Μιλάνου Θεάτρων. Μετὰ τὴν ἀπόδοσιν ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν εἰς τὴν δημοσίαν δράσιν. Ἄλμα σημαῖνον! Ἐμὲ οὐκ ἐννοεῖται καὶ καλλιεργεῖται εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς πόλεις συνήθροισεν ἐν τῷ Θεάτρῳ ἐν

ΛΟΥΙΖΑ ΑΝΤΩΝΑΚΗ
ΕΜΙΟΥΛΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΒΛΕΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ᾧ ἐδόθη ἡ συναυλία, ὅλην τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ Μιλάνου καὶ ὅλους τοὺς φίλους τῆς μουικῆς διὰ νὰ ἀκούσωσι τὴν ἀρτιφανῆ καλλιτέχνην. Ἐξετέλεσεν αὕτη μετὰ τόσης ἀκριβείας καὶ χρωματισμοῦ δυσκόλους συνθέσεις, ὥστε ἐκάστην ἐκτέλεσιν ἐπικολοῦθουν ἐνθουσιαστικαὶ ἐπιφωνήσεις καὶ χειροκροτήματα ζωηρά. Αὐστηρὰ εἰδικὴ ἐφημερίς τοῦ Μιλάνου γράφουσα περὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἐκείνης συναυλίας, οὐκ ὀλίγα κολακευτικά ἐσημείωσε διὰ τὴν νεαρὰν καλλιτέχνην.

Μετὰ πάροδον χρόνου* τινὸς ἡ δεσποινὶς Ἀντωνάκη ἐγκατεστάθη ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει μετὰ τοῦ πατρὸς τῆς, ἰδρύσαντος μέγα κατάστημα ἐν τῇ διασταυρώσει τῶν ὁδῶν Ἑρμοῦ—Μαιζῶνος. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον μετέβη καὶ αὐθις εἰς Παρισίους, εἰσαχθεῖσα εἰς τὸ μέγα ἐκεῖ ὠδεῖον, ἐν ᾧ ἐπὶ δύο ἔτη ἐδιδάχθη, καταρτισθεῖσα τελείως, μετ' ὃ ἐπα- νῆλθε παρ' ἡμῖν, ἐνθα καὶ ἔκτοτε διαμένει.

Ἐν Ἑλλάδι εἰς τρία μέρη ἔπαιζεν, ἐν Πάτραις, Ἀθήναις καὶ Κερκύρᾳ. Καὶ εἰς τὰς τρεῖς ταύτας πόλεις ἐπέσυρεν ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν. Κατὰ τὴν πρώτην ἐμφάνισίν τῆς ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου ἡμῶν, ἐπειδὴ οὔτε δείγματα εἶχε παράσχει τῆς τέχνης τῆς, οὔτε γνωστὴ εἰς τὸ κοινὸν ὡς καλλιτέχνης ἦτο, ὑπετίθετο ὅτι θὰ εἶχομεν χασμωδίας καὶ χασμήματα, ἀλλ' ἡ πρώτη ἐκτέλεσις συνθέματος, ἥρκεσεν ὥπως προπαρασκευάσωσι τὰ τύμπανά των ὅλοι πρὸς ὑποδοχὴν θείων ἀρμονιῶν καὶ ἀπταιστών καθαρονχιῶν. Τὸ τί ἐγένετο κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συναυλίας ἐκείνης εἶναι ἀρετὰ ἐκφραστικὸν περὶ τῆς ἀξίας τῆς. Αἱ θαυμαστικαὶ ἐκφράσεις, τὰ χειροκροτήματα τὰ ἐπιφωνηματικὰ συγχαρητήρια, οἱ κατ' ἰδίαν ἐν τοῖς θεωρείοις καὶ τῇ πλατείᾳ ἔπαινοι ἦσαν ἐν πληρεστάτῃ ἀρμονίᾳ πρὸς τὴν ὑπέροχον τέχνην τῆς γοητῆδος καλλιτέχνης. Ἀλλ' ἐκεῖνο ὅπερ ἐξέπληξε τοὺς παρευρεθέντας εἰς τὴν συναυλίαν ἐκείνην ἦτο τὸ πρωτοφανὲς γεγονός τῆς ἀπὸ μνήμης ἐκτέλεσεως ὅλων τῶν μουσικῶν τεμαχίων. Πρώτην φοράν ἐν Ἑλλάδι παρετηρήθη, δέκα δώδεκα δὲν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, συνθέσεις νὰ ἐκτελεσθῶσιν ἀπὸ μνήμης ἀρτίως, νὰ μὴ παραλειφθῇ οὐδεὶς φθόγος, οὐδεμία συγχώνευσις νὰ γίνῃ! Καὶ συνθέσεις ἐξόχων μουσουργῶν, τὰς ὁποίας καὶ αὐτοὶ ζήτημα ἦναι ἀν' ἡτο δυνατόν νὰ τὰς ἐνθυμηθῶσι. Τοῦτο μεγάλως διατρανοὶ τὴν ἰδιοφυσίαν καὶ τελείαν μουσικὴν μόρφωσιν τῆς καλλιτέχνης. Πάντοτε δὲ εἰς ὅλας τὰς συναυλίας τῆς ἀνευ τῶν μουσικῶν βιβλίων τὰς ἐκτελέσεις ἐποιήσατο.

Ἐν Κερκύρᾳ ἐνθα αὐστηρῶς κρίνονται οἱ τῆς καλλιτεχνίας μύσται καὶ αἱ ἀξιώσεις πλείοτεραι εἶνε ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἀναπτύξεως τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος αἱ ἐντυπώσεις καὶ αἱ κρίσεις περὶ τῆς τέχνης τῆς λαμπρὸν ἀποτελοῦσι πλαίσιον τοῦ τάλαντος τῆς. Ὁ δὲ μουσικοκρίτης τῆς ἐκεῖ ἐκδιδομένης σοβαρᾶς καὶ ἐγκρίτου ἐφημερίδος αἱ «Ἐιδήσεις» ἐδημοσίευσεν κρίσεις περὶ τῆς δοθείσης ἐκεῖ συναυλίας τῆς εὐνοϊκοτάτης περὶ αὐτῆς. Καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Σμύρνῃ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐνθα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος μετέβη ἥρε θρι- αμβουὺς καλλιτεχνικοὺς καὶ δάφνας ἔδρεψε. Μία ἑλληνικὴ εὐρίσκεται παρὰ τινῶν ἐν αὐτῇ ὅτι ἡ στάσις τῆς ὅταν παίζῃ, εἶναι ψυχρὰ καὶ ἀπαθὴς, καὶ οὐδὲν αἰσθητὴ ἐξωτερικεύεται ἐν τῇ

μορφῇ καταδηλοῦν ἐπίδρασιν ἢ ἐμπνευσιν. — Δὲν γνωρίζω ἐὰν τοῦτο πρέπει νὰ χαρακτηρισθῇ ἐλάττωμα ἢ προτέρημα. Ἡμεῖς, ἄλλως, ἀπλὴν σκιαγραφίαν ποιοῦμεν καὶ ὄχι εἰδικὸν κριτικὸν ἔργον κατὰ πόσον ὅμως ἐπιρεάζει τοῦτο τὸ σύνολον, λέγομεν ὅτι αἱ γνώμαι εἶνε διηρημέναι.

Ἀλλὰ ἡ κατὰ τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου τῆς 8ης ε. μ. τελευταία τῆς συναυλίας ὑπερηκόντισε τὰς προσδοκίας ὅλων. Τὸ πρόγραμμα ἦτο πλουσιώτατον περιελάμβανε καὶ συνθέσεις τοῦ Βάγνερ, τοῦ Γκουνῶ, τοῦ Βέρδη τῶν ἐξοχότερων μουσουργῶν. Ἀλλὰ αἱ ἐκτελέσεις ἐνέπνευσαν αὐτῷ τελείαν τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν διαμένει παρ' ἡμῖν καλλιτέχνης ἀπλῆ, ἀλλ' ἰδιοφυΐα καλλιτεχνικὴ, μέλλοντος ροδίνου καὶ εὐρυτάτου. Δὲν λέγομεν ὑπερβολὴν. Ἀρκεῖ νὰ μεταβῇ εἰς κέντρα ἐν οἷς ἡ κρίσις εἶναι μᾶλλον ἡσκημένη περὶ τὰ καλλιτεχνικά καὶ ἡ λεωφόρος τῆς καλλιτεχνίας εἶναι εὐρυτέρα καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν θὰ κυρωθῶσι. Ἀπαράμιλλος ἀκρίβεια καὶ ταχύτης περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, ἀπὸ μνήμης δὲ σημειωτέα, ὅλων τῶν ἀνω συνθεμάτων ἡ ἐλαχίστη δυσαρμονία δὲν παρετηρήθη ἐν τάξει δὲ καὶ ἐπιτροχάδην ὄλαι αἱ φωναί, καθαφαὶ καὶ ἀβίαστοι. Εἶχε δὲ συγκεντρωθῇ ἐν τῷ θεάτρῳ ὅτι ἐκλεκτὸν ἔχει ὁ ἡμέτερος τόπος καὶ ὅσοι δὲν ὀκνοῦν εἰς τὰς διδομένας εὐκαιρίας νὰ μουσικοτροφοδοτῶσι τὴν ψυχάν των.

Τοιοῦτος ὁ βίος καὶ ἡ δράσις μέχρι τοῦδε ἐν σπουδῇ καὶ ἀτελῶς συνηρμολογημέναις σημειώσεσι τῆς εὐέλπιδος καλλιτέχνης δεσποινίδος Λουίζης Ἀντωνάκη.

Ἐν Πάτραις τῇ 9 Ὀκτωβρίου 1894.

ΧΡΗΣΤΟΣ Κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΘΕΑΜΑΤΑ

ΕΝ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ.

(συνέχεια.)

Ὁ συνήθης μου ἐν Κεφαλληνίᾳ περίπατος ἦτο ὁ πρὸς τὸ μέρος τῆς λεγομένης Λάσης, ἐκεῖ ὅπου δύναται τις καὶ τὸν χειμῶνα νὰ θερμανθῇ κινούμενος διὰ τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου περιπάτου καὶ τὸ θέρος ν' ἀναπνεύσῃ ζωογόνον ἀέρα. Ἡ πρὸς τὴν Λάσιν ὁδὸς εὐθεῖα καὶ ὁμαλὴ, κάμπτουσα μόνον πρὸς τὸ μέρος τοῦ Λεκαυρίου ὅπερ ἐκεῖθεν ζωηρῶς διακρίνεται ὑπὲρ τὰ πέντε μέτρα. Δεξιὰ τοῦ ὁδεύοντος ἀκούεται ὁ θαλάσσιος φλοισβός, ἀριστερὰ δὲ

βράχοι καὶ κρημνοὶ ἀποροῶγες, φράσσουσαι τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ Ἀργοστολίου διήκοντες μέχρι τοῦ φανοῦ εἰς ἱκανὴν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν, ἀλλ' ὅπως δῆποτε ὁ περίπατος ἐκεῖνος καὶ θελήτων δὲν στερεῖται καὶ ρομαντισμοῦ. Ἐκεῖ αἱ μοδέρναι ἀλλὰ μετρημέναι τῆς Κεφαλληνίας κόραι, ἢ αἱ σοβαραὶ οἰκοδόμοι, πάν ὅ,τι κομψὸν ἢ καὶ ὠραῖον ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὸ Ἀργοςόλι ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται αἱ μὲν ὑπὸ τὴν ἀπόλαυσιν προσφιλεστάτου μειδιάματος, αἱ δὲ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις θελκτικῆς καὶ ἀθώου περιπάτου. Διευθυνόμενος πρὸς τὸν ρευδῶδη ἐκείνον περιπάτον συναντᾷ τὸ λαμπρὸν ἐκεῖνο κατὰστημα τοῦ Νοσοκομείου οἰκοδομηθὲν καὶ ἰδρυθὲν διὰ Κεφαλληνιακῶν εἰσφορῶν, ἀλλὰ βεβαίως διὰ τῶν ἐνεργειῶν καὶ ἀγώνων τοῦ νῦν μητροπολίτου Ἀθηνῶν, τότε δὲ Ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας Γερμανοῦ Καλλιγᾶ. Ἀξίζει τὸν κόπον νὰ σταματήσῃ κανεὶς ἐκεῖ ὀλίγην ὥραν καὶ νὰ περιέλθῃ τὸ κατὰστημα ἐκεῖνο ὅπερ ἴσως εἴνε τὸ τρίτον τοῦ κράτους μετὰ τὰ νοσοκομεία τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐκεῖνο τοῦ Μεσολογγίου. Εὐρεία καὶ μαρμαρίνος κλίμαξ σὲ φέρει πρὸ πλατέος ἐξώστου μαρμαρίνου ἐκεῖθεν διευθυνόμενος πρὸς τὴν εἰσοδὸν ἐν μικρῇ διαδρομῇ βλέπεις ἀνηρτημένα τὰ ὀνόματα τῶν εὐεργετῶν τοῦ καστήματος καὶ ἀριστερᾷ διευθύνεσε πρὸς τὸ φαρμακεῖον, τέλειον, καθαρὸν, κομψόν. Διὰ τοῦ διαδρόμου διευθύνεσε εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ καστήματος, εἰς τὰ δωμάτια τούτου, τὰ εὐάερα, τὰ ὑγιεινὰ, τὰ καθαρῶτα καὶ καταλήγει εἰς ὠραίαν αὐλὴν περιπεφραγμένην. Πόσους περιέργους τύπους δύναται τις νὰ ἴδῃ ἐν Κεφαλληνίᾳ. Οἱ Κεφαλλῆνες εἴνε γενικῶς οἰκονόμοι, ἀλλὰ καὶ φιλόξενοι τοιοῦτοι τοῦλάχιστον ἐφάνησαν εἰς ἐμὲ, φιλόξενοι μέχρι βαθμοῦ ζακυνθίου. Ἀλλὰ μεθ' ὅλην τὴν οἰκονομίαν καταλαμβάνονται εἰς τινες περιστάσεις ὑπὸ αἰσθημάτων αὐτὸ τοῦτο γενναιοτάτων. Ἐνθυμοῦμαι ἐδίδετο ἐν Κεφαλληνίᾳ εἰς τὸ ἐκεῖ Θέατρον, περὶ οὗ κατωτέρω θὰ γράψωμεν, εὐεργετικὴ ποράστασις ὑπὲρ τοῦ Νοσοκομείου καὶ Πτωχοκομείου. Εἰς τὸν δίσκον τῆς ἐλεημοσύνης προσήμως προσήρχοντο οἱ Κεφαλλῆνες τὸ ὑπὲρ τῶν ἀγαθοεργῶν καστημάτων ποσὸν θὰ ἀνῆρχετο εἰς πέντε ἕως ἑξ χιλ. δραχμᾶς ἐκ πόλεως ἀριθμοῦσης μόλις 12,000 κατοίκους, ὅτε προσέρχεται εἰς τὸν δίσκον ἐκείνον Κεφαλλῆν καὶ καταθέτει ἀμέσως ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ δρχ. 50,000. Τοῦτο ἐγένετο ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου ὅτε ὁ Βέγας καταθέτων τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἐζητεῖτο ὑπὸ τῆς κομματικῆς διαπάλης ὡς ὑποψήριος Νομαρχιακὸς σύμβουλος κατὰ τὸν ἰσχύοντα τότε νόμον. Τοιαῦται εἴνε αἱ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν φάσεις τὰς ὁποίας τὸ λεγόμενον πνεῦμα οἰκμίας τῶν Κεφαλλῆνων λαμβάνει. Αἱ φάσεις ὅμως οὐταί εἴνε ἀπόρραιαι γενναίων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων, οὐχὶ δὲ καὶ φιλοδοξίας πρὸς τὴν ὁποίαν πάντες σπανίως ἀποδίδει ὁ Κεφαλλῆν. Ἀνέφερον ἀνωτέρω ὅτι οἱ Κεφαλλῆνες εἴνε φιλόξενοι. Τὴν ἐναντίαν ταύτης γνώμην δύναμαι ν' ἀμφισβητήσω. Ἡ φιλοξενία τῶν Κεφαλλῆνων, καὶ μὲν δὲν εἴνε παρομιμῶδης, ἀλλ' ὅπως δῆποτε εἴνε ἀρκοῦσα καὶ λογικῇ. Εἰς τὰς αἰφύλλοξενίας ἐκεῖ δὲν διέκρινε καὶ οἱ ἄνθρωποι μ' ἐγνώρισαν πρὶν ἢ τοὺς γνωρίσω. Ὅχι μόνον δ' ἐγώ

ταῦτο δὲν διέκρινε, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ὑπαλλήλων οὗς ἔτυχεν ἐκεῖ νὰ γνωρίσω καὶ μεθ' ὧν ἐκάστοτε ἀνεστρεφόμην, οὐδέποτε παρηγοοῦντο ἐκ τῆς ἐν Κεφαλληνίᾳ διαμονῆς. Καὶ διασκεδάσεις οἰκογενειακαὶ μεταμεσημβριναί, καὶ συναναστροφαὶ καὶ χοροὶ γίνονται ἐν Κεφαλληνίᾳ συνήθως, ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν λείπουσιν οἱ ξένοι. Σημειώσατε δὲ ὅτι ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀρέσκονται εἰς τὰς διασκεδάσεις. Ἡ ὁδὸς ἐκείνη τῆς Λάσης περὶ ἧς ὁ λόγος παρουσιάζει πλείστας ἀπόψεις· αἱ ἀπόψεις αὗται εἴνε ὡς εἶδος τι σκηνογραφίας ποικίλης· προχωρεῖς ἐπὶ τι διάστημα ἄνω τοῦ κόλπου τοῦ Ἀργοστολίου καὶ τοῦ ἀσφαλεστάτου τούτου λιμένος μετ' ὀλίγα βήματα εἰς τὴν καμπὴν τῆς ὁδοῦ διαβλέπεις μακρόθεν τὸ Ληξοῦρι μετὰ τὸν ὁλάνοιχτον ὀρίζοντά του μετὰ τὰ σταθιδοφόρα χωρία του. Κάτω τὴν ἡσυχὸν θάλασσαν διασχίζουσι τὰ ἱστιοφόρα κανὰ καὶ μικρὰ ἀτιμόπλοια ἐκτελοῦντα πολλάκις τῆς ἡμέρας τὸν μεταξὺ Ἀργοστολίου καὶ Ληξουρίου εἰκοσάλεπτον διάπλουν. Τὰ ἄσματα τῶν ταξειδιωτῶν τούτων ἀκούει τις ἐκεῖθεν ἐκ τῆς γαλανῆς θαλάσσης ἀνερχόμενα, κοινὰ ἄσματα, τετριμμένα, συνήθη ἀνευ μέλους καὶ ἀρμονίας καὶ τοι ἐκ τούτων δὲν λείπει ἔν εἶδος συμφωνίας, Ποῦ ἡ ἀρμονία καὶ τὸ μέλος τῶν ζακυνθίων! Καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ὑπάρχουσιν ἐν Κεφαλληνίᾳ ὄμιλοι τῶν ὁποίων τὸ ἄσμα πλησιάζει πρὸς τὸ ζακύνθιον. Ἀλλ' οἱ ὄμιλοι οὗτοι πολὺ ὀφείλουσιν εἰς τὸν γιευᾶτον ἀπὸ μουσικῆς, ἀπὸ ἀρμονίας, ἀπὸ μέλους, ἀπὸ δρᾶσιν, ἀπὸ ζῶν ἀπὸ αἰσθημα μουσικοδιδασκαλον Λαβράγκαν περὶ οὗ κατωτέρω.

Μεταξὺ τῶν Ἀργοστολιωτῶν καὶ Ληξουριωτῶν ὑπάρχει μικρά τις εὐγενὴς μᾶλλον ἄμιλλα, ἐκτέρας τῆς πόλεως προσπαθούσης ν' ἀναδειχθῇ μᾶλλον τῆς ἄλλης. Εἴνε ἀλήθεια ὅτι τὸ Ληξοῦρι καὶ ἄνδρας ἀνέδειξεν ὅπως τοὺς Μηνιάτας, τοὺς Τυπάλλους, τοὺς Ἰακωβάτους κτλ. καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν ὅχι μικρὸν μέρος κατέχει. Ἡ ἄμιλλα αὕτη ἢ ἄλλως ἀκίνδυνος, πολλάκις γίνεται πρόξενος καὶ ἀστειοτάτων ἐπεισοδίων. Οὕτω λέγεται ὅτι ἐνῶ ὁ Ληξουριώτης ἐργάζεται δι' ὅλης τῆς ἑβδομάδος εἰς Ἀργοστόλι, τὸ Σάββατον ἐπὶ τούτῳ μεταβαίνει εἰς Ληξοῦρι διὰ νὰ ξυρισθῇ ὡς νὰ μὴ ᾔσαν ἐν Ἀργοστολίῳ κουρεῖα. Τὴν ἰδιοτροπίαν ταύτην τῶν Ληξουριωτῶν θέλουσα νὰ κεντήσῃ ποτὲ σατυρικὴ τις ἐφημερίς ἐν Ἀργοστολίῳ ἐκδιδομένη παρήγαγε τὴν λέξιν Ληξοῦρι ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ la=ἐκεῖ καὶ ξυρίζεσθαι. Πνευματώδης τῷ ὄντι παραγωγὴ τῆς ἐζητημένης ἐκείνης ὀνομασίας. Ἐνθυμοῦμαι διέσχιζον διὰ κανοῦ τινος τὸ μεταξὺ Ἀργοστολίου καὶ Ληξουρίου διάστημα. Ἐκωπνιάται Ληξουριώτης ὅστις χωρὶς οὔτε κἂν ἄλλην ὀμιλίαν νὰ μοι ἀρχίσῃ, χωρὶς νὰ ξείρω διὰ πῶσον λόγον μοι τὸ ἔλεγεν, αἰφνης ἐν μέσῳ τῆς κωπνλασίας μοι λέγει:

—Βλέπεις ἀφεντικὸ οἱ σιὸρ Ἀργοστολιώταις μᾶς λέγουν τοὺς Ληξουριώταις καὶ ταμπαλόους.

Ὁ ἐργάτης λευβοῦχος βεβαίως μοι ἔλεγεν ὅτι οἱ Ἀργοστολιώταις ὀνομάζονται τοὺς Ληξουριώτας φαυλοδότης ὁποῦνται τὰς τῆς λέξεως μεταβληθείσης εἰς ταμπαλόους. Προσέειπεν ὅτι τὸν πείσῃ ὅτι οὕτε οἱ Ἀργοστολιώταις ἠμποροῦν νὰ εἰποῦν τὸν Ληξοῦρι καὶ τὸν Ληξοῦρι, οὔτε οἱ Ληξουριώταις εἴνε τοιοῦτοι, καὶ

ΙΑΚΩΒΑΚΕΙΟΥ
ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΛΟΓΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

κατόρθωσα νὰ πείσω τὸν ἀφελῆ κοπηλάτην.

Ἄλλ' ὅμως διαφορὰ καταφανὲς καταφανεστάτη ὑπάρχει μεταξύ τῶν Ἀργοστολιωτῶν καὶ τῶν Ληξουραίων. Οἱ μὲν εἶνε σοβαρώτεροι, θετικώτεροι, οἱ δὲ εὐθυμότεροι, ἀνοικτότεροι, χαριέστεροι. Ἡ διαφορὰ αὕτη ἔχει τὸν λόγον τῆς. Τὸ Ληξοῦρι ἔχει ὀρίζοντα εὐρύτατον καὶ κεῖται εἰς θέσιν εὐαερωτέραν ἐκείνης τοῦ Ἀργοστολίου. Ἐκεῖ βλέπεις οὐρανὸν ὀλάνοικτον ὀρίζοντα εὐρύτατον, φύσιν ζωηρότεραν. Τὸ γελαστὸν ἐκεῖνο τοῦ Ληξουρίου προσδίδει εἰς τὸ πνεῦμα τῶν κατοίκων ἀλλοίαν τῆς τῶν Ἀργοστολιωτῶν φύσιν, ἥτις ἐκπαῖ εἰς ζωηρότατα εἰς χάριν, εἰς εὐθυμίαν. Αὐτὸς εἶνε ὁ κυριώτερος τῆς διαφορᾶς ἐκείνης λόγος. Τὸ Ληξοῦρι εἶνε πόλις πολὺ ὑστεροῦσα τοῦ Ἀργοστολίου πόλις ἄνευ σχεδίου, ἄνευ ρυμοτεμίας, ἄνευ κομψότητος. Μόνον ἡ παραλιακὴ ὁδὸς ἐξέχει τῶν ἄλλων καὶ ἡ πρὸς τὸ πλατὺ τοῦ λιμένος παράρτημα λεωφόρος. Παρὰ μικρὰν καὶ ἐτοιμόρροπον οἰκίαν σχεδὸν βλέπετε μεγαλαπρεπῆ οἰκοδομὴν ἀληθῶς κομψὴν καὶ ὡραίαν. Ἄλλ' ἂν τὰ Ληξοῦρι στερεῖται κομψότητος δυναμένης νὰ ἐπέλθῃ σὺν τῷ χρόνῳ, εἶνε πλούσιον ἐκ φυσικῶν καλλόνων καὶ ἐκ κατοίκων χαρισμάτων, εὐθυμοτάτων περιποιητικῶν.

Εἶπομεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ὁδὸς τῆς Λάσης ἐν Ἀργοστολίῳ εἶνε μία τῶν μεγαλειτέρων ὁδῶν διήκουσα δι' ἀρκετοῦ μήκους... Κάμπτουσα πρὸς τὸ μέρος τοῦ φανοῦ μέχρι τοῦ ὁποίου συνήθως καταλήγει ὁ περίπατος, παρουσιάζει κατὰ τὴν καμπὴν ἐκείνην ἄλλην σκηνήν. Δεξιᾷ τὸ ἀνοικτὸν πέλαγος τὸ μεταξύ Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας διαφαίνεται πρὸς τὸ κάτω ἥσυχον, ὁμαλὸν, ἀκίνητον ἀλλὰ καὶ ταραχώδες, καὶ εὐερέθιστον. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο βλέπετε ὀρίζοντα ἀνοικτὸν, οὐρανὸν γελαστὸν, φύσιν φιλομειδῆ. Πόσον θὰ ἐκέρδιζε τὸ Ἀργοστόλι ἐὰν ἠδύνατο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ συνοικισθῇ. Καὶ δεξιᾷ μὲν βλέπετε τὴν τοιαύτην γραφικὴν σκηνήν, ἀριστερᾷ δὲ ὑψικρύφους ἐλαίας προσδιδούσας διὰ τοῦ ἐλαφροῦ αὐτῶν ψιθυρισμοῦ σοβαρὰν τινα γλυκύτητα φλοίσβου μυστηριώδους. Καὶ οἱ δύο φλοῖσβοι ὁ ἀπὸ τῆς θαλάσσης καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἐλαιῶνων ἐκεῖ σανατόντες οὐδὲν ὠθοῦν πρὸς τὰ ἑμπρὸς ὥσθι νὰ σὲ κωλύουν νὰ ἐγκαταλίπῃς τὴν μονήρην ἐκείνην, ἀλλὰ ρομαντικὴν ὁδὸν καὶ οὕτως αὐτομάτως οὕτως εἰπεῖν προχωρεῖς ἐνῶ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν παρουσιάζονται πρὸ σοῦ ἄλλα τοπεῖα, ἄλλαι εἰκόνες, ἀλλὰ καὶ σκύλοι ἐπίφοβοι. Ἄλλ' ἂν αὕτη ἡ ὁδὸς μετέχει καὶ ρομαντισμοῦ καὶ ποιητικισμοῦ καὶ οὕτως ἄλλου θέλετε ἂν μὴ καὶ ἐρωτικισμοῦ, τίνος τοιοῦτου δὲν μετέχει καὶ ὁ κατὰ τὴν γέφυραν τοῦ Ἀργοστολίου περίπατος. Εἰς ἐκεῖνον ὅμως σοβαρώτερον πρέπει κανεῖς νὰ ρεμβάσῃ.

(Ἐπεται συνέχεια)

ΓΕΩΡΓ. Α. ΜΑΝΕΣΗΣ.

ΝΥΧΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΩ Δ. ΧΑΛΙΚΙΟΠΟΥΛΩ:

φιλομούσῳ καὶ εὐγενεῖ φίλῳ.

Κ' ἦσαν τὰ δάση αὐτὰ ποτε παράδεισος ἑμπρὸς μου
καὶ αὕτη ἡ θρυσοῦσα ἡ δροσερὴ
μωρὸς ἐκεῖνος ποῦ θωρεῖ
εἰς τὰ καλά τοῦ κόσμου!

Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ.

ΕΤΑΝ Δεκέμβρης μῆνας. Ὁ ἄγριος βορρῆας σὰν ληοντάρι πεινασμένο, ἀπὸ στιγμὴν σὲ στιγμήν ἔρριχνε τὸ ἄγριο μουγκρητό του, πυκνὸ δὲ πυκνὸ τὸ χιόνι ἐστόλιζε σὰν ἄσπρα μπαμπάκι τὰ ὀλόγυρα βουνά. Ὁ οὐρανὸς ἀστράφτει καὶ βροντᾷ καὶ τὸ φεγγάρι κρυμμένο μέσα τὰ μαῦρα σύγνεφα, φαίνεται σὰν νὰ φοβάται νὰ προβάλλῃ τὴν μελαγχολικὴν μορφήν του γιὰ νὰ καθρεφτισθῇ εἰς ταῖς μικραῖς λίμναις ὅπου εἶχε σχηματίσει πάλυωρον βροχή. Φοβερὸ ξεπάγιασμα ἐπεκράτει εἰς τοὺς ἐρημούς δρόμους, κάπου δὲ κάπου γλήγωρο διαβάτου βᾶδισμα ἀκούεται στὴ σκοτεινῇ τῆς νύχτας ἐκείνης παγουνιά.

Ἡ καμπάναις μὲ τὸ βαρὺ τους ἦχο κτυπᾶνε τὴν εἰς τὴν Βηθλεὲμ τὴν μικρὰν πόλιν τῆς Παλαιστίνης γέννησιν τοῦ Σωτῆρος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἡ ἐκκλησίαις ἀνοικταῖς τὴν ὥρα ἐκείνη καὶ μυριοστολισμέναις, καρτέριαν τοὺς πιστοὺς γιὰ νὰ δοξάσουνε τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέρα καὶ προσφέρουνε σεβασμὸν εἰς τὸ μικρὸ ἐκεῖνο παιδάκι ποῦ τὴν ὥρα ἐκείνη εἰς τὸ φτωχικὸ ἀχοῦρι ἐβλεπε τὴ ζωὴν, εἰς τὸ παιδάκι ἐκεῖνο ποῦ ἐμελλε νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ σώσῃ ὀλόκληρο τὴν οἰκουμένην.

Σὲ σεσαθρωμένο ἀπὸ τὸ χρόνο φτωχόσπητο, ποῦ τὸ ἔδερνε τὸ ἀνεμόδρεχο, σωστὸ ἀνεμογδοῦρι, καὶ τὰ σάπια παραθυροφύλλα του τριζομανοῦσαν εἰς ταῖς προσβολαῖς τοῦ ἀνέμου, κλάψαις τὴν ὥρα ἐκείνη ἀντηχοῦνε. Κίτρινος σὰν τὸ κερί, ὅτ' ἀκάσπρα σεντόνια ξαπλωμένος βρίσκεται ἔρμος πατέρας. Ὅτ' προσκέφαλό του ἀκουμβισμένη, καὶ ὅτ' ἡ χέρια κρατῶντας τὸ κεφάλι, ἐκλαίει μὲ δάκρυα πικρὰ δυστυχισμένη γυναῖκα, γύρω δὲ γύρω γονατιστὰ ἐπάνω σὲ ξηρὸ στρώμα βρίσκονται τρία μικρὰ παιδάκια. Καντυλάκι ἐτοιμόσβεστο βγάνωντας ταῖς τελευταῖαις σπληνματιαῖς του, κρεμασμένο ἔμπροστὰ ἀπὸ ἓνα σύμβολο τοῦ Γολγοθᾶ, φωτίζει τὸ σπαραξικάρδιο καὶ θλιβερὸ τοῦτο σύμπλεγμα.

Μὲ σκυμμένο στὴ γῆ τὸ κεφάλι τὰ κακόμοιρα τὰ δάκρυά τους ἐτρέχαν ποτάμι, καὶ μὲ τὰ ξανθὰ τους μαλλάκια σπογγίζαν τὰ ματάκια τους. Λὲς καὶ ξάνοιγαν τὴν συμφορὰ ποῦ ἐμελλε νὰ τὰ πλάκωσῃ.

Καὶ ὁ δύστηνος πατέρας, μὲς ὅτ' ἐβαρὺ ψυχομαχητό του, ἔρριχνε συμπαθητικὴν κάποτε ματιὰ εἰς τὰ ἀθῶα ἐκεῖνα ἀγγελούδια χωρὶς νὰ ἴσῃ καὶ νὰ τοὺς μιλήσῃ.

Καὶ ἔξω ὁ βορρῆας ἐμοῦγκριζε καὶ τὰ χιόνια εἶχαν σπορῶν ἐπὶ τὰ βουνά. Καὶ στὴν ἐκκλησίᾳ μὲ ὀλόχαρη θαλυμδία ἐδόξαζαν τοῦ Χριστοῦ τὴν γέννησιν.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Καὶ ὅμως ὅτ' ἀπῆτι τοῦτο εὐτυχιὰ ἄλλη φο-

ρὰ ἐδασίλευε.

Ὁ Ἀνδρέας εἴκοσι χρονῶν παλληκάρι, μὲ ψηλὸ ἀναστημα καὶ ὀλόμαντρα ῥάτια, ἦτον ἕνας ἀπὸ τοὺς ὠραίους λεβένταις τοῦ χωριοῦ.

Ἀπὸ μικρὴν τοῦ ἡλικία εἶχε μεγάλη κλίσι εἰς τὴ κυνήγι, καὶ γι' αὐτὸ ταῖς περισσότεραις ὥραις ποῦ δὲν εἶχε δουλειὰ, ἔτρεχε ὅτους κάμπους καὶ ταῖς ραχοῦλες κυνηγώντας στρουθοὺς καὶ ἄλλα πουλάκια.

Μίαν αὐγούλα ποῦ ἐσκόρπιζε ὅλην χαρὰ ὅτῃν πλάσι, καὶ ἡ γλυκεὶα τοῦ ζεφύρου φυσιγματιὰ περ- νώντας βιαστικὰ ἐκινούσε τὰ δενδρόκλαδα, ὁ Ἀνδρέας εὐρίσκετο μοναχὸς μέσ' τὸ λειβάδι μὲ τὸ τουφέκι ὅτῃν ὤμο. Τὰ χαρωπὰ βελάσματα ποῦ εὐγάναν τὰ ἀρνάκια, τὰ ἀνδρόνια ποῦ παίζαν στὸ κλαδὶ ταῖρι ταῖρι, τὸ καθαρὸ νεράκι ποῦ μὲ τὸ σιγαλὸ του μουρμούρισμα ἔρρεε εἰς τὰ πόδια του, ὁ καταγάλανος οὐρανὸς, τὸ πικνὸ τοῦ κάμπου χορταράκι, ἀνάψαν τὰ πάθη ποῦ ἐβλόγιζαν τὴν καρδιὰ του. Καὶ μὲ τὰ ῥάτια καρφωμένα ἔστην κορφὴ τοῦ γέρω πλάτανου ποῦ τὴν χρύσωναν ἡ πρωϊναὶς λάμψαις ἐσκέφτηκε τὴν κόρην ἐκείνην, ποῦ ἀπὸ μικρὰ τοῦ πόδια ἀγαποῦσε. Μαγευμένος ἀπὸ ταῖς λαμπραῖς εὐμορφιαῖς ποῦ ἡ φύσις τριγύρω του τοῦ παρουσίαζε, ἤθελε νὰ ἐξηγῇ γιὰ μιὰ στιγμή μὴ φτερά νὰ πετάξῃ νὰ εὕρῃ τὴν ἀγάπην του καὶ νὰ ἀπιθώσῃ γλυκὸ φιλὶ στὸ ἀνθηρὸ καὶ ἀφρότο μάγουλό της.

Ὁ Ἀνδρέας ἡγάπα μὲ ὅλαις ταῖς δυνάμεις τῆς ψυχῆς του, καὶ μὲ πάθος τὸ ὅποιον μόνον ὅσοι δὲν ἔχουν καρδιὰ ἢ δὲν ἐδοκίμασαν ἀκόμῃ, δὲν ῥυπαροῦν νὰ καταλάβουν.

Ἡγάπα τὴν Μαρίαν κόρην δεκάξην χρονῶν, μὲ ῥάτια γαλανὰ καὶ πλεξίδες ποῦ μοιάζαν τὸ χρυσάφι, ποῦ ἦταν ἡ χαρὰ καὶ τὸ στολίδι τοῦ σπιτιοῦ της. Ἡ φύσις τὴν εἶχε στολίσῃ μὲ χίλια ὀρὸ προικία. Τὸ λέγαν ὅλοι εἰς τὸ χωριὸ καὶ ἐφαίνετο ἡ πρώτη φυσικὴ καλλονὴ καὶ ὅχι μὲ κάλλη ψεύτικα σὰν ἐκεῖνα ποῦ κάθε μέρα βλέπουμε σταῖς πλατεῖαις μας, οὔτε μὲ στήθεια φτιασμένα ἀπὸ μπαμπάκι. Ἦτανε κόρην παρά πολὺ ὠραία καὶ σοβαρή. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐδούλευε τὴν δὲ Κυριακὴν δὲν εἰλεπε ποτέ της ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν. Μέρα Λαμπρὴν ποῦ κάθε καρδιὰ μοσχοβολάει ἀπὸ ἀγάπην καὶ ἐλπίδα εἶδε τὸν Ἀνδρέα καὶ ἀπὸ τὴν ὥρην ἐκείνην ποῦ τὰ μάτια της τὸν ἀντίκρυσαν δὲν ἐσκέπτετο τίποτε ἄλλο παρὰ αὐτόν.

Σὰν τὸ μικρὸ δενδράκι ποῦ ὅταν τὴν ρίζα του δροσίξῃ τὸ πρωτοβρόχι, γλήγωρα γλήγωρα ψηλώνει καὶ ἀπλώνει ρίζαις δυναταῖς, ἔτσι καὶ ἡ ἀδολὴ ἀγάπην ἀπλάσε εἰς τὰ ἀθάνα στήθεια τῆς Μαρίας.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς ποῦ καὶ ὁ Ἀνδρέας σὰν ἐννοιῶσε πῶς τὸ πάθος ποῦ ἔτρωγε τὰ σωθικά του ἦταν ἀγιάτρευτο ἐζήτησε τὸ χέρι της.

— Τὴν ἀγαπῶ, ἔλεγε, καὶ μὲ ἀγαπᾷ, καὶ τὸ αἷμα τοῦ ἔβραζε μεσ' τὰ μαρμαρισμένα στήθια του. Καὶ τὴ στιγμή ἐκείνη, ἀφ' τὴν ἄφωνήν ἐκείνην ἐρημιὰ δὲν ἀκούεται τίποτε ἄλλο ἢ τὸ σιγαλὸ μουρμούρισμα ποῦ ἐβγαλε τὸ τρεχούμενον νεράκι. Ἀγάπην θεία, παρὰ φῶς, τὸν ἀνύψανε εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ μιὰ ὀρμη, ἕνα πάθος τὸν ἐκυρίευνε, πῶς νὰ κατορθώσῃ νὰ κάμῃ τὴν Μαρίαν ἰδιάν του.

Σε ὀμπλοκῇ μισοκρυμμένο, χωρὶς καμπάνα καὶ σταυρὸ, ποῦ βρῖσκεται ἐπάνω σὲ βουνὸ ποῦ μυρίζει ἡ πεῖκα καὶ τὸ θημάρι, λίγη ὥρην μακρὰ ἀφ' τὸ χωριὸ, μίαν αὐγὴν μαγιάτικη, εὐλο-

γιέται ὁ γάμος τοῦ Ἀνδρέα καὶ τῆς Μαρίας. Ἐμπρὸς σὸν ἅγιον βωμὸ τῆς θρησκείας, ἀλλάζοντε στεφάνι δύο καρδιαῖς γεμάταις χαρὰ καὶ ἀγάπην. Καὶ ἡ Μαρία κόκκινη σὰν τὸ ρόδο, μὲ στεφάνι ἀπὸ πορτοκαλλιά ὅτῃν παρθενικὸ της μέτωπο, δέχεται ταῖς εὐχαῖς καὶ τὰ φιλήματα γονιῶν τε καὶ ξένων. (ἔπεται συνέχεια). ΣΠΥΡ. Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΑΣ.

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΣΕΙΣΛΑΜΗ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΤΕΡΤΣΕΤΟΥ

(Συνέχεια)

Ἡ ἀνατολὴ τὰ φέγγη της ὡς ρίχνει,
Κ' ἐρημὸ τ' ἀκρογιάλι ἀπὸ καράβια
Οἱ αἰχμαλῶτοι, ὡς θωροῦν, λήπῃ τοὺς πῆρε,
Ἀλλὰ χαρὰ περισσὶα ἔχουν οἱ ναῦταις.
Κακὴ βουλὴ δάνει τὴ νύχτα ὁ νοῦς των
Νὰ μοιρασθοῦν τὰ λάφυρα, νὰ σφάξουν
Τοὺς αἰχμαλῶτους ὅποιος καὶ θελήσει
Ν' ἀντισταθῇ, κ' αὐτὸν νὰ φονεύουν.
Ἄκρα ἡσυχία ἐφαίνετο, κυριεύει.
Στὰ δύο τὰ πλοῖα διὰ μιᾶς ἀκούσθῃ
Εἰς τ' ἄρματα φωνὴ, φωνὴ ἦτον φόνου,
Τὸ κύμα μὲ τὸ αἷμα κυματίζει
Τῶν αἰχμαλῶτων ἀλλ' ὅταν ἐκατεδῆκαν
Τὸν Σεῖσλάμη οἱ ναῦταις διὰ νὰ πάρουν
Ὡς ἐχθρὸς μ' ἐχθροὺς μάχεται ὁ Δῆμος,
Πληγώνεται εἰς τὸ στήθος καὶ ἀνεβάξει
Τρεμάμενον τὸν γέροντα τὸν σέρνουν
Ψηλὰ εἰς τὸ κατάστρωμα νὰ ρίξουν
Εἰς τὸ γιανό ἡ κόρην τοῦ δὲν θέλει
Νὰ χωρισθῇ, δὲν θέλει ἀπὸ τὸν γονιὸν της.
Νὰ ἐνταφιασθοῦν μαζὴ θέλουν εἰς τὸ κύμα.
Τὴν λυποῦνται, τὴν χώρισαν ἀλλ' ὅταν
Ἦθελαν πλεῖα τὸν γέροντα νὰ ρίξουν
Χύνεται, ἐλευθερώνεται ἀπ' τὰ χέρια
Ποῦ τὴν κρατοῦσαν, τὸν πατέρα της ἀρπάξει
Δυνατὰ ἀπὸ τὸ φόρεμα κ' οἱ δύο τους
Εἰς τὸ ἄχαρο κύμα ἐβυθισθῆκαν.
Τὸ λυπηρὸ τὸ θέαμα ξανοίγει
Ὁ πληγωμένος τὸ αἷμά του σφογγίζει,
Ρίχνεται εἰς τὸ γιανό τὴν κόρην ἀρπάξει
Τῆς κεφαλῆς ἀπ' τὰ μαλλιά τὰ πλούσια
Ξετυλιγμένα, ἔστω γιανὸ ποῦ πλέουν
Σιμωτινὸ τὸ περιγιάλι ἦτον.
Κολυμβώντας ὁ Δῆμος ἐκεῖ φθάνει
Τὴν κορασὶα κρατῶντας τοῦ πατρός της
Τὸ φόρεμα κρατεῖ ἡ αὐτὴ.
Γέλοια πολλὰ ψηλὰ ἀπὸ τὸ καράβι
Ἀλλὰ καὶ ἄλλοι θλίβονται, δακρύζουν.
Θλίβονται ὅμως ἄλλοι καὶ δακρύζουν
Μοιράζονται τὰ λάφυρα καὶ φεύγουν.
Ὡς πάτησαν στερεὰ ἡ κόρην κ' ὁ Δῆμος
Θέλει νὰ ἰδῇ τὸν κύρην της ἡ νέα.
Ἀλλ' ὡς εἶδε κ' ὡς ἠννόησε, πῶς μόνον
Τὸ φόρεμα τοῦ γέροντος κρατοῦσε
Βάνει φωνὴ καὶ κλάυματα μεγάλα
Παρακαλεῖ τὸν Δῆμο, τὰ στοιχεῖα
Τὴν θάλασσαν τὰ φέρουν τὸν γονιὸν της.
Ὁ Δῆμος τὸν γιανὸ τῆς ἔβρασε πᾶσι.
Μάταιος ὁ κόπος, τὴν πᾶσι, τὴν πᾶσι.
Πέρα βαθεῖα τὸ λειψανὸν ἔχουν οὐρεῖ.
Τὸ τρίτο τὸ διήγημα θα δεῖτε
Τῆς ἱστορίας αὐτῆς τὸ τέλος ποῖο ;

(ἔπεται συνέχεια,

Ο ΦΙΛΟΔΟΞΟΣ

Ζάκυνθος τὴν 7 Δεκεμβρίου 1894

«Ο φιλόδοξος ἀπ' ἑαυτοῦ τὸ χέρι
τοῦ τ' ἀρπαχτικὸν σὶδ' ἑαυτοῦ
καὶ ὁ φιλόδοξος ο' ἄλλο τὸ κόσμον»

Ποιά γνώμη ἔχετε γιὰ τὸ φιλόδοξο, ποῦ τοῦ ἔρχεται ἡ ἄρεξ; καὶ θέλει νὰ γίνη μεγάλος; Ἄν σὰς ἔλεγε κανένας ὅτ' ἐγενήθηκε φυσικὰ ἐχθρὸς σὺλους τοὺς ἄλλους (ἐννοῶ οὐλοὺς ποῦ μοιάζουμε καὶ πῶς μὲ δαύτον) ἄνθρωπος ποῦ γιὰ αὐτὸν ἡ εὐτυχία τοῦ ἄλλου εἶνε τιμωρία καὶ ποῦ ποτέ του δὲ μπορεῖ νὰ δῇ τὴν ἀξία ὅποια τύχη νᾶνε, χωρὶς νὰ τὴ μιτήσῃ καὶ χωρὶς νὰ τὴ κατατρέξῃ καὶ ποῦ δὲν ἔχει οὔτε σταθερότητα οὔτε πίστη. Παντοταὶνὰ ὡς τὸ πόδι, σὴν ξεινέριον, γιὰ νὰ προδώτῃ τὸν ἑνα, νὰ βλάψῃ καὶ γκρεμίσῃ τὸν ἄλλον, νὰ κακολογήσῃ τοῦτον, νὰ ξεβγάλῃ ἀπὸ ἐμπρός του ἄκρινον, γιὰ τὸ παραμικρὸ ποῦ ἴσως ἔχει καὶ ἐλπίζει πῶς θὰ πάρῃ ὠφέλειαν. Ἄνθρωπος ποῦ ἀπ' τὴ θέσι τὴν φηλὴ ποῦ ἔχει καὶ τὸ μεγαλεῖο του καὶ τὴ βίβη, τοῦ, καταντάει νὰ γίνη θεός, ποῦ γιὰ δαύτον δὲν εἶνε οὔτε φίλος οὔτε ἐγνωμοσύνη, οὔτε τιμὴ, οὔτε καθήκον, παρὰ οὐκ αὐτὰ τὰ πετᾷ, καὶ ἀγωνίζεται μὲ χίλις δυὸ τέχνες καὶ βεχχοντιές ἐπιτήδειας, νὰ φτιάσῃ τίμια τὴ δουλειά του, κατὰ ποῦ λέει ὁ κόσμος· μὲ λίγα λόγια ἄνθρωπος ποῦ δὲν ἀγαπάει κανένα καὶ κανέναν δὲν τὸν ἀγαπάει. Ἄν θελήσῃ εἶσαι νὰ κάμουνε τὴ ζωγραφίαν του, ἴδια καὶ ἀτόρεια μὲ τὴν εἰκόνα ποῦ σὰς ἔδωκε, δὲ θὰ φωνάζετε ὅτι εἶνε τέρας τῆς κοινωνίας; Καὶ ὡς τόσῳ, μὲ ὅση λίγη συλλόγησι καὶ ἄν κάμνουντε, γιὰ κείνα ποῦ γίνονται γύρω σας, δὲ μολογᾷτε πῶς αὐτοὶ εἶνε οἱ ἀληθινοὶ χαρχιῆρες τῆς φιλοδοξίας, τὸν καὶ ρὸ ποῦ ἀκόμη κυνηγᾷ καὶ ἔχει μεγάλη ὄρεξι γιὰ τὸ τέλος ποῦ ἔχει ὡς τὸ νοῦ του.

ΣΠΗΛΙΟΣ Γ. ΠΑΣΣΑΓΙΑΝΝΗΣ!

(Bourdoulou)

Ἀθήνα 5 96ρη.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Εἰς τὸν καλὸν μου φίλον
Γεώργιον Παπανδρόπουλον—Πάτρας.

Φρόσω!

Τραγοῦδα τὸ τραγοῦδι μου
Σὰ ἔβρισκες μακρυὰ μου
Νὰ σοῦ θυμᾷ χαμμία ἐσὶ
Τὰ νηῖα τὰ παλὰ μου.

Τὰ νηῖα ποῦ περάσανε
Φαρμακωμένα αἰώνι
Ὡς ποῦ τὰ σβύσαν λυπηρὰ
Τὰ σκεπτικὰ μου χρόνια

Μὰ μὲς τὰ χρόνια τὰ στεγνά
Πάντα ἡ μορφὴ σου μένει
Ἐμπρός μου δυσκολόθυστη
Πλυκεῖα καὶ ἀγαπημένη

Μακρυὰ μου καὶ ὅσα ἔβρισκες
Μακρυὰ καὶ ἐγὼ ἀπὸ ἑνός
Δὲν θάβρωι τὸ χρόνος εὐκόλως
Τὰ τόσα περασμένα

Ζάκυνθος

Φίλτατέ μοι καὶ Ἀνδρέα Μαρτζώκη,

Ἀπαντῶ διὰ τοῦ ἐνταυθὲ ἐκδιδομένου περιοδικοῦ καὶ Μουσῆς εἰς τὴν ἐπιθυμίαν σου περὶ τῆς ἐτυμολογίας τῆς λέξεως Τρισυνολλόγος, δι' ἧς οἱ Ζακύνθιοι ἐννοοῦσι τὸ πῆλινον ἄγγεῖον στρογγύλον εἰς τὴν βάσιν καὶ καταλήγον εἰς κῶνον καὶ εἰς τὴν βάσιν τοῦ κῶνου ἔχον ἐπιμήκη ἄπην, δι' ἧς εἰσάγουσι πρὸς ἀποταίευσιν μικρὰ χάλκινα νομίσματα Ἰδοῦ κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ παραγωγὴ τῆς λέξεως Κατρίνι ἐκ τοῦ βενετικοῦ (quattrino) ἥσαν ἐπὶ Βενετοκρατίᾳ μικρὸν χάλκινον νόμισμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ σημερινὸν διλεπτον. Φαίνεται ὅτι εἰς τὸ ἀποταμιευτικὸν ἄγγεῖον εἰσέθηκαν τὰ μικρὰ ταῦτα χάλκινα νομίσματα, διὸ καὶ θὰ ἐκατασκευάσθῃ ἐν ἀρχῇ ἡ λέξις κατερινοσύλλογος. Τὸ κατρίνο σύλλογος τοῦτο, διὰ τὴν εὐκολίαν, ἡ λαὸς μετεσχημάτισεν εἰς τρινοσύλλογον καὶ τῇ μεταθέσει τῶν συλλαβῶν νο καὶ συ ἐσχηματίσθη ἡ ἐν χρήσει μέχρι τῆς σήμερον λέξις τρισυνολλόγος. Σημειώσω ὅτι ἡ κοινὴ ἐνταῦθα γλῶσσα ἔχει καὶ τὴν λέξιν κατρίνο λόγος διὰ νὰ σημαίνῃ τὸν φιλοχρηματὸν καὶ παρὰ δολόγος (ἐκ τοῦ νομίσματος παρὰ) μὲ τὴν αὐτὴν σημασίαν.

Ὁ φίλος σου Ν. ΜΙΝΩΤΟΣ.

Η ΔΡΕΙΣ ΤΟΥ ΜΑΙΟΥ

ΚΑΙ Η ΚΑΤΟΛΙΝ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

ΕΝ ΜΕΣΩ ΜΕΛΑΝΘΝ ΝΕΦΕΛΩΝ.

Χαῖρε ἀστὲρι δόλολαμπρο
Τοῦ γαλανοῦ αἰθέρα,
Σὺ μὲ χαμόγελο γλυκὸ
Φωτοβολεῖς τὴν γῆν ἐξ ὧ
Οἱ ὀφθαλμοὶ θωρῶντάς σε
Τοῦ Ἀπλάστου Πατέρα.

Τώρα ποῦ ἡ αἴρα φίλη μα
Ἐσπερινὸ μοῦ φέρνει
Καὶ σὺ γυρνᾷς εἰς τὸ βουνά
Ὡς μέγαν ἥρωα σὲ θωρῶ
Ποῦ νικητὴς σὲ πόλεμο
Πληγώνεται καὶ γέρνει.

Σὺ πέφτεις καὶ τῆς δύσεως σου
Τὸ σκότος ἡ Σελήνη
Μαυροντυμένη ἀκολουθεῖ,
Ὡς ἐρωμένη σου πιστὴ,
Γιατὶ ὁ θεὸς σου ἔρωτας
Δῶρον τὸ φῶς τῆς δίνει.

Ὡ! χαῖρε ἀστρο ἀθάνατο,
Ποῦ λάμπεις κάθε ἡμέρα
Εἰς τῶν θνητῶν τὴν κατοικίαν
Χαρίζοντας παρηγορίαν
Κι' ἀθανασίας παράδειγμα
Εἰς ἄλλης ζωῆς σφαῖρα.

Ἰούλιος 1894

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΚΑΥΟΚΕΦΑΛΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΕΟΤΡΙΟΥ